Ч. 119 (13.067). Львів, середа 1. червня 1932. Рочтоwа opłata uiszczona ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 14·00 „
Піврічно 26·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Після Заг. Зборів Т-ва Прихильників Освіти.

Львів, 30. травня 1932.

А. Гарборг: Молодість є будучністю народу... коли постаріється.

Річні Загальні Збори Товариства Прихильників Освіти у Львові, що відбулися в минулу суботу, не закінчили своїх нарад і не вибрали нового Виділу, подібно, як це було й на Зборах цьогож Т-ва минулого року. Причинилася до цього позиція одної групи членів-студентів, яка виступила з чисто політичних мотивів проти дальшого головування в Т-ві през. В. Децикевича.

Щоби зрозуміти як слід позицію тої студентської групи і становище самого през. Децикевича в цій справі, наводимо майже повною його заяву, зложену на згаданих Заг. Зборах. А саме през. Децикевич сказав, що 18. V. н. р. явилися у нього іменем Студентської Репрезентації два студенти (назвищ їх не наводимо) в справі Загальних Зборів Т-ва Прихильників Освіти. Речник делегації заявив йому, що студентство, що правда, признає його добру волю й успішну працю для добра студентства, одначе задля політичного наставлення през Децикевича ставиться до його особи негативно. Тому студенти радили йому уступити з становища голови Т-ва. Аби це уступлення през. Децикевича полекшити, радили йому делегати заявити, що він уступає з причини недуги. На все те през. Децикевич відповів тим обом студентам, що політич. моменту він не може признати справедливим, бо Т-во Прихильників Освіти, як у статуті виразно зазначено, є аполітичне, в його членами є як старші громадяни, так і студенти ріжних політичних напрямів і всі вони свої політичні погляди поза Т-вом можуть вільно виявляти. Тому чейже і голові Т-ва прислуговують ті самі права і йому вільно обстоювати такі політичні думки, які він уважає правильними. Щодо стану здоровля, то през Децикевич заявив, що неправди він ніколи не говорить і тому не міг би уступати з причини недуги. На це студенти відповіли, що всеж таки для добра Т-ва, рахуючись з настроями серед студентства, през. Децикевич повинен уступити. Тоді през. Децикевич заявив, що цей мотив признає справедливим, бо Т-во Прихильників Освіти призначене для студентів і голова Т-ва повинен мати довіря студентів. З цієї причини зложив през. Децикевич на Загальних Зборах заяву, що складає уряд голови Т-ва до розпорядимости Загальних Зборів.

Як і було до передбачення, ця заява заслуженого голови Т-ва викликала широку й оживлену дискусію, в якій забирали слово і старші громадяни і члени-студенти. І виявилося, що коли старші громадяни були за дальшим головуванням през. Децикевича в Т-ві, перестерігаючи, що воно без його досвідченого проводу занидіє, а то й зовсім упаде, — то поміж студентами зарисувалися три групи: група рішучих противників през. Децикевича, група що її можнаб назвати невтральною (яка теж булаб за його уступленням, але одночасно не думає брати на себе відповідальности за дальшу долю Т-ва, коли през. Децикевич під напором першої групи уступить) і група беззастережних його прихильників на становищі голови Т-ва. В таких обставинах Загальні Збори не могли найти спільної мови, тому не диво, що кінець-кінців треба було їх відложити на пізніше.

Як уложаться дальші відносини, який Виділ — з уваги на резигнацію всіх дотеперішніх його членів, що зсолідаризувалися зі своїм головою — виберуть нові Збори Т-ва і хто стане його головою та схоче взяти відповідальність за дальшу долю Т-ва, нині важко сказати. Одначе знаючи добре відносини в Т-ві і його велику працю від перших днів його існування, можемо з найглибшим переконанням ствердити одно, а саме, що такого голови, як през. Децикевич, Т-во більше мати не буде, що він для Т-ва просто незаступний. Тому наша думка така, що през. Децикевич повинен залишитися й надальше головою Т-ва — саме для добра студентства й дальшого успішного розвитку Т-ва.

З групи прихильників Студентської Репрезентації, яка виступає проти головства в Т-ві през. Децикевича, а сама не могла на Зборах поставити не то ніякого кандидата на голову, але видвигнула на членів до нового Виділу майже самих неприсутних на салі громадян, — чули ми заяви, що мовляв, та чи інша секція студентів на провінції відмовиться від збірки на Т-во, коли воно буде дальше під проводом през. Децикевича. (Деякі з тих заяв були опрокинені таки на Зборах як фальшиві). Але забувають автори заяв, що з уступленням през. Децикевича і цілого дотеперішнього Виділу Т-ва може витягнути відповідні висновки і старше громадянство, як це вже зробили деякі поодинокі особи, а навіть члени попереднього Виділу, що по минулорічних Зборах не тільки відмовилися від дальшої праці в Т-ві, але й казали вичеркнути себе зовсім з його членів... А що булоб, якби таксамо відвернувся плечима до Т-ва широкий загал українського громадянства? Чейже тільки воно, а ніхто інший, удержує своїми жертвами Т-во, маючи повне довіря до його проводу.

Це повинні взяти під увагу всі розважніші елементи серед студ. молоді. Не можна вводити політичних моментів до Т-ва допомогово-освітнього, бо це може довести до його упадку, а то й ліквідації. А Т-во Прихильників Освіти. ведене по батьківськи през. Децикевичем, добре заслужилося для українського студентства, що признають згідно всі його представники. Тому обовязком студентства є не тільки охоронити це Т-во перед непевною долею, але й закріпити та розбудувати його так, аби воно мало довіря цілого українського загалу, як це було досі.

*

У звідомленні з V. Загальних Зборів Товариства Прихильників Освіти у Львові („Діло", ч. 118) останнє речення 7-го уступу вийшло зовсім здеформоване. Це речення повинно виглядати так: **Очевидно, були між студентами і беззастережні, а навіть горячі прихильники през. Децикевича на становищі голови Т-ва.**

—o—

Українці в Азії.

СИБІРСЬКО-КОЗАЦЬКИЙ КРАЙ.

Українська кольонізація Азії йшла вже перед будовою сибірської залізниці, себто перед 1893 роком і то майже виключно через Оренбурзьку браму, через великий шлях евразійський. Уже в Оренбурщині (Орськ) по дорозі в Азію осіло кілька десятків тисяч українців так, що тепер там українська меншина є поважною (15 та 25 проц.).

Сибірсько-Козацький Край є найбільшою українською кольонією в Азії та величезною смугою ніби дальшого продовження українського лісо-степу. Ця смуга йде від околиць повітового міста Актюбинська майже до Новосибірська (Новомиколаєвська) або щонайменше до околиць Славгорода, себто довжина цієї смуги рівна 1600 до 1800 км., а широчінь 400 до 600 кільометрів.

Причиною такого характеру теренів української кольонізації було почасти інстинктовне шукання українськими кольоністами теренів найбільше зближених під оглядом природним до теренів України, а почасти згоджувалось із програмою Переселенського Управління, що приділяло лісові землі переважно для москалів, а землі степові і лісостепові для українців.

Найбільш українськими повітами на зазначеній смузі: 1) кустанайський, 2) актюбинський, 3) атбасарський, 4) павлодарський, 5) акмолинський, 6) кокчетавський, 7) петропавловський і 8) славгородський, але лише два повіти мають українську відносну більшість: кустанайський з 41.3 проц (москалів 21.2 проц.) та славгородський з 46.8 проц. (москалів 40.4 проц.); решта повітів мають від 22,6 проц. (акмолинський) до 38.3 проц. (актюбинський). Треба ще згадати про девятий повіт омський, який має справді лише 19.4 проц. українців, але вони заселюють південну його частину компактною масою, яка рівняється 160 тисячам, себто цей повіт є одним із найбільших осередків української кольонізації нарівні з повітами славгородським (203 тис. укр.), кустанайським (161 тис.) і кокчетавським (104 тис.). Всі ці землі лежать переважно на південь від сибірської залізниці. Загальне число українців на теренах Сибірсько-Козацького Краю рівняється округло півтора міліона, а в зазначених повітах 1,000.000 та творить около 33 проц. цілої людности при 29 проц. москалів, 31 проц. козаків-кіргізів та 7 проц. інших народів. Коли згадаємо, що перед 35 роками на цих теренах було лише коло 5 проц. українців, то переконаємось, що темпо української кольонізації кольосальне. Терен згаданих усіх земель доходить до 1 міл. кв. км.

Віддаль Сибірсько-Козацького Краю від корінних українських земель рівна є 1000 км., але по дорозі є численні дрібні кольонії (Саратівщина 7 проц. — 200 тис., Самарщина 3.5 проц. 80 тис., Царициншина 10 проц. — 140 тисяч, Уральський повіт 14 проц., Оренбурський 15 прц, Орський 21 проц.), так, що невиключене, що колись ця величезна кольонія може получитись малими острівцями з Великою Україною. На південь від Сибірсько-Козацького Краю, теж у віддалі 1000—1200 км. є менша (найбільш південна кольонія в Азії) кольонія Сірий Клин сполучена залізницею Актюбинськ-Ташкент-Чимкент-Вірний (Алма-Ата). Крім рільництва людність займається скотарством, маючи добрі пасовища („сибірське масло") та ловецтвом.

СІРИЙ КЛИН.

Крім головних кольоній в Азії Сибірсько-Козацького Краю та Зеленого Клину українці мають меншу кольонію на границі південної частини кіргізьких степів та північного Туркестану, кольонію, що наш нарід прозвав Сірим Клином. У той час, як Козацько-Сибірський Край має яких 2 міліони наших переселенців та терен приблизно 1 міліона квадратових км., а Зелений Клин яких 600 тисяч українців та теж з 1 міл. кв. км., Сірий Клин має яких 150 тисяч наших пересельців та на терені 50.000 кв. км. Терен Сірого Клину є видовжений так, що уявляє смугу переважно на північ залізниці. Чимкент (Черняєв) — Вірний, який більшовики переіменували на Алма-Ата. Чимкент віддалений усього 120 км від Ташкента, столиці Туркестану, країни з підтропікальним підсонням, де дозрівають південні овочі, де плянтації бавовни мають свій природний терен. Крім Чимкента, повітового міста, що раніш називався Черняєвом та Вірного — Алма-Ати, що є тепер столицею Козацької Автономної Соц. Рад. Республики, зустрічаємо на Сірому Клині ще міста Фрунзе (Пишпек), що є столицею Кіргізької Автономної Соц. Рад. Республики та повітове місто Аулів-Ата, що належить тепер також як і Вірний (Алма-Ата) та Чимкент до Козацької Автономної С. Р. Республики. Крім Кіргізької Республики та повітів Чимкентського та Аулів-Атинського, де українці мають райони-волості з абсолютною та відносною більшістю, окремі села кольонії можна зустрінути понад рікою Сир-Дарія та на північ від неї.

Земля в цих околицях Азії є добра, дуже урожайна та тільки місцями вимагає штучного наводнення.

З передвоєнних відносин можна наприклад згадати, що земля недалеко від Ташкента зі штучним наводненням коштувала за десятину (2 морги) 10.000 карбованців (5 тис. долярів), а сусідні землі без наводнення найбільш 10 крб. за десятину. Наші люди зберігають там таксамо звичаї, почасти одяг та характер будови хат як на рідній Україні. Велика ріжниця під оглядом культури та віри ділить наших людей від малокультурних кіргізів і загрози асиміляції на Сірому Клині нема. Після скінчення будови залізниці Ташкент-Вірний кольонізація цих гарячих околиць північного Туркестану стала доступнішою. Крім кіргізів мешкають на цих землях узбеки та дунгани, а на півдні сарти. Москалів правдивих там живе не багато, бо підсоння Сірого Клину є за гаряче для кольоністів з Московшини. Називають ще більшовики напів змо-

сковлених кірґізів козаками і таких козаків можна зустрінути в значній кількости на західній частині Сірого Клину.

При розвитку хліборобства терен Сірого Клину стане одним з найбагатіших теренів Азії.

Інж. М. Деревянка.

Америка натискає на роззбройну конференцію.

Амбасадор Злучених Держав у Парижі зложив французькому премієрові Тарліє візиту і сповістив його, що американська публична опінія занепокоєна станом, в якому находиться роззбройна конференція. Від часу міністерської кризи у Франції кружить чутка про можливість відложення льозанської конференції. Американці невдоволені затяжним станом роззбройної конференції й хотіли би, щоб заінтересовані уряди взяли у свої руки цю важну справу.

Що у Франції думають про побіду Гітлера?

Колишній французький премієр, після трагічної смерти Думера кандидат лівиці на президента Франції, оголосив недавно у закордонній пресі статтю на тему останніх виборів у Німеччині і Франції. При цій нагоді він висловлює дуже цікаві погляди на тему враження, яке робить у Франції зріст гітлерівських впливів у Німеччині та взагалі націоналістичний німецький рух. З тих виводів Пенлеве виходить, що французька прилюдна опінія зовсім не є перелякана розвитком німецьких подій, а ще менше обурена, здаючи собі розумно справу з льоґічних і природних підстав тих подій. Особливо французькі селяни ні трохи не хвилюються, розуміючи, що німці за всяку ціну хотять і мусять старатися покращати умовини миру, які їм накинули побідники. Не лякає теж французів факт, що міліони німецьких голосів здобуває наука, зроджена з ненависти та мрій про силу і відплату. Цей факт спонукує французів лише до обережности. Тому французьких виборів не можна інтерпретувати як „панічних виборів" тому, що французький нарід залишається вірним тій політиці міжнародного зближення, з якою є звязане імя Бріяна. Французький нарід розуміє, що ті лиха під якими він тепер терпить, як безробіття, погані ціни хліборобських і промислових продуктів, завмерлий торговельний рух і т. д. — це наслідки браку рівноваги у цілому світі.

Німецькими політичними партіями французи не цікавиться. Це внутрішня справа Німеччини. Хай гітлеризм розвивається в Німеччині, як йому до вподоби. Для деяких московських доктринерів нема ріжниці поміж соціял-демократами і націонал-соціялістами. Але нпр. для практичного Троцького є ясною річю, що побіда гітлеризму означалаб ліквідацію самостійних робітничих орґанізацій. Тому й французький демократичний світ цікавиться питанням, чи на чолі німецького уряду стане Бріінґ чи Гітлер з загально-людського становища, знаючи, що цей останній може збільшити економічні потрясення, яких підставою є брак довіря. Тому — мовляв — Франція мусить зберегти спокій і холоднокровність, бути на сторожі та не припиняти політики замирення.

Торговельні надужиття в СРСР.

СИМФЕРОПІЛЬ. 29. V. ПАТ. Викрили тут величезні зловживання в торговельній орґанізації Кримторґ. Ствердили масові випадки трансакцій з приватними спекулянтами, що самовільно підвищують ціни, обсаджують відповідальні становища чужим клясово елементом, переступають бюджетові видатки, дають службовцям і їхнім родинам забагато товарів, яких не стає на ринку, безплянова марнують товарові резерви, масово крадуть і допускаються ріжних інших зловживань по складах і склепах. Трьох директорів дали перед суд а партійну ячейку за недогляд розвязано.

—o—

Конґрес трансатлянтійських летунів

що відбувся минулого тижня в Римі, радив над справою постійної трансокеанської комунікації. Учасники конґресу брали на увагу тільки одну дорогу: на Нову Фунляндію, Ісляндію та Ірляндію, однак вона з огляду на мряку вимагає спеціяльного підготування пільотів до т. зв. сліпих летів і відповідних навіґаційних інструментів. Сухопутні літаки краще надаються до комунікації від гідроплянів, однак переважила думка, що дотеперішні перелети мають характер спортовий і постійна комунікація вимагає ще значних поліпшень. Більше реальний проєкт комунікації з Південною Америкою. Осягнені тут досвіди дають поважну основу до влаштування постійної повітряної комунікації. Реалізацію цього пляну влекшує бразилійський уряд, що рішив перемінити остров Фернандо Норанга на велику авіяційну базу з летунською площею, оптичною сиґналізацією та метеорольоґічною й радієвою стацією.

Свято Матері.

В неділю, 29. травня ц. р. пройшло Свято Матері у Львові з величезним успіхом. Замість широкого опису цього свята, яке відбулося згідно з заповідженою програмою, містимо на цьому місці ще одну статтю з нагоди Свята Матері. — Редакція.

З розвитком національного життя кожного народу — ростуть і потреби створювання щораз то нових установ, які виповнювалиб ці прогалини всенародного життя, що досі були занедбані або забуті. Одною з таких занедбаних ділянок нашого життя було саме належне розуміння ролі матері у нашому національному житті. Ця справа була донедавна для нас майже зовсім байдужа, ми не добачували в наших жінках-матерях цього преважного чинника, який у інших народів відгравав дуже велику і важну ролю в їхньому культурному та визвольному розвиткові. Ми донедавна не розуміли чи не хотіли розуміти, що жінка-матір дає основу виховання цілим поколінням, підготовлює до нового життя, творить цілі кадри народніх робітників, свідомих своїх *національних прав і обовязків* та ставить ці підвалини, на яких спирається вся суспільність і весь народ та від яких залежить усе майбутнє цілого народу.

Цю преважну справу оцінювання вартости жінки-матері, як будучого національного і державницького елементу — давно вже зрозуміли інші культурні народи як анґлійці, німці, французи, американці й інші: вони високо піднесли культ матері не тільки серед свого громадянства, — але й поширили його по всьому культурному світі, вводячи культ матері у виді т. зв. *„свята матері"*

Культ для родини, а зокрема для матері сягає далеких, доісторичних часів і плекали його високо навіть дикі народи. Потім він дещо занепав, аж християнська мораль і її високі ідеї піднесли знова, становище жінки-матері до гідного рівня. Залежно від форм і суспільних ладів — культ для родини і матері переходив усякі фази, більше або менше сприятливі та щойно новочасні часи, а зокрема стихійні змагання жінок біля двигнення громадсько-суспільного становища жінки, звернули увагу цілих народів і держав на конечність скріплення родинного життя, а зокрема на піднесення значіння та пошани для жінки-матері. Історія вчить нас, що цілі держави, колись великі і могутні валилися, коли розвалився родинний лад, коли падали трівкі основи родинного життя.

Тому то людство і кожна держава старається всіми способами облекшити важке і відповідальне завдання матері та прийти її з допомогою у вихованні дитини.

Це зрозумів також і наш український нарід! Зрозумів це велике і відповідальне станови-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 1. ЧЕРВНЯ 1932.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Ґеній і талант.

І. Виїмкові одиниці та аналіза їхньої появи.

Ґеній — людина виїмкового впливу. Поняття впливу звязане із поняттям тих, на яких впливаємо і тому воно мусить бути умовне. Маємо національних ґеніїв невідомих поза межами їхньої країни; маємо одиниці, що впливають на міліони у всьому світі і важко булоб нам назвати їх ґеніями; маємо могутні таланти, що ждуть століття, заки здобудуть признання і це теж тільки таланти.

У західньо-европейських мовах часто називають ґеніями мистців, що створили своєрідний світ недоступний для загалу і що промовляє до уяви нових мистців-вибранців.

Та чи називаємо ґеніями людей, що відкрили випадково якусь країну, зробили мимохіть великий винахід, виконали надзвичайно корисну працю для міліонів (нпр. філянтропів-міліонерів)? Навіть факт безоглядної новини та першенства в якійсь ділянці не рішає ще про ґеніяльність. Нютон і Лайбніц майже одночасно незалежно від себе відкрили диференціяльний рахунок, Гельмгольц, Джуль і Роберт Маєр не знаючи нічого про себе у ріжних відступах відкрили той самий закон збереження енерґії і ніодному з них не відмовимо ґеніяльности.

Одна із характеристичних ознак ґенія — індивідуальність і стихійна сила вияву, — друга: безсильність аналізи розяснити їхню появу вивести їх від „впливів", що заважили на своєрідній формі їхнього „я" та на їхніх творах.

Найточніша психофізична аналіза не може розяснити, чому між численними дітьми в рідні Кляйста тільки Гайнріх має блиски ґеніяльности, чому із двовікової черги Бахів тільки Іван-Севастіян стає ґеніяльним музикою, чому із трьох сестер Бронте, Емілія, що не розставалась із ними і жила точнісінько тим самим життям, без ніяких посторонніх впливів, ріжниться від тамтих двох як ґеній від таланту?

Не менше клопоту мають професори, коли хотять доказати корисний вплив ґенія на сучасність або майбутність. Усі естетичні та педаґоґічні теорії виведені із історії літератури розсипаються наче від вибухової речовини, при зустрічі з ґеніяльним твором, що дуже часто крім динамічної має ще й демонічну силу.

Одні впевняють, що не тільки між талантом і ґенієм а навіть між ґенієм і звичайним читачем нема ріжниць безодні; це тільки ріжниці ступня; як інакше могли би ми розуміти ґеніяльний твір, коли „розуміти" значить відтворити його в собі? Інші пригадують, що взагалі кожний твір наскрізь своєрідний, оригінальний, ненаслідувальний.

В обох випадках критика, немов би завішена у воздусі. Коли у кожному з нас дрімають засновки ґеніяльности, систематичні розсліди минулого мистецтва повинні би довести до відкриття, як плекати ґеніїв. Та чи ґенії родяться не найрідше саме там, де такі розсліди ведені щораз систематичніше та точніше — в лябораторіях професійних критиків і учених?

Маємо чимало теорій про те, що треба вважати найсутнішою ознакою ґенія. Одні хотять зясувати ґеніяльність біольоґічно, другі психольоґічно, інші фільософічно.

Маємо теорію про ґенія як про людину ненормальну та анормальну, про людину, що єднає з оригінальністю універсальність та творчість, про одиницю, якої творчість вибухає із стихійною силою, про творця, що стає виразником розсіяних ідей якоїсь доби, найкраще висловлює духа свого народу, або про людину з великою волею. Ніодна з тих рис не є виключним привілеєм ґенія.

Пригадаймо в думці постаті ґеніїв: одні

ще, яке займає жінка-мати у громадянстві. Зрозумів, що мати це творча сила нації, що це той чинник, від якого залежить у великій мірі сила і будучність народу! Сучасні великі мужі і вчені стараються у своїх творах піднести вагу і значіння жінки-матері для цілого громадянства, для держави. Ось що каже президент Чехо-Словацької Республіки Масарик у цій справі: „Материнство це величезний обовязок перед цілим народом! Треба поліпшити і створити такі умовини життя, щоби жінка-мати і жінка-господиня змогла нарівні з мужом і братом сповняти свої громадські обовязки! Всі генії людства — каже Масарик, герої війни, науки і мистецтва відносилися до матері з найбільшою пошаною і поважанням".

У державних народів сама держава приходить з допомогою жінці-матері. Будується величаві лічниці, закладається безплатні порадні для матерей, приюти для безробітних жінок-матерей, захоронки, діточі садки й інше, що очевидно, у великій мірі облекшує тягар виховання дитини. Та у нас, як в недержавному народі весь цей тягар праці мусить поносити само громадянство, тому, то ця справа не може як слід розвиватись. Та незважаючи на все, ми як нарід молодий і живий, що має свої національні аспірації, не сміємо занедбувати цієї так важної ділянки, якою є опіка над матірю та над дитиною. Бо, яка матір — таке громадянство. У нашому народі — жінка-мати мусить не тільки піклуватися фізичним вихованням дитини — але мусить дати дитині усе те, що дає їй *добра школа*. Вона мусить викресати в дитині залізний і чистий як кришталь харктер! Підготовити дитину до самостійного життя і боротьби з супречностями! Виплекати почуття добра і краси, а що найважніше навчити дитину любови і пошани до свого рідного, вщіпити в неї глибоке національне почуття і виховати дитину так, щоби мужно і гідно стала кожної хвилі до боротьби за краще завтра нашого народу! Наша сучасна *Мати-Українка* не може бути матірю Страдальницею! Це мусить бути „*Мати Спартанка*".

Ми українці — святкуючи „*Свято Матері*", хочемо звернути увагу всього нашого громадянства на це важне становище, яке займає жінка-матір у народі. Свято матери — це свято, в якому усі без ріжниці поглядів та політичних світоглядів повинні собі освідомити це важне становище жінки-матері. Навчім дітвору шанувати маєстат матері та вкажім на тяжкі труди, які приносить матір у вихованні дитини. Наше інтелігентне жіноцтво найкраще відсвяткує „свято матері", коли піде під сільські стріхи освідомлювати жінок-селянок, вказуючи їм, на їх важке завдання, на виховання дитини в національному дусі і любові та посвяті для свого народу! Йдучи під сільські стріхи — наше жіноцтво віддасть довг, затягнений супроти свого народу, довг великий, бо зворот набутого знання тим, які його найбільше потребують.

І в цей великий день — день „Свята Матері" не тільки діти, але весь український загал складає глибоку пошану українській матері! В це свято кожна дитина принесе квітку радости своїй матері, квітку глибокої постанови гідно і чесно сповняти свої обовязки супроти родини, громадянства і всього народу. А в кого мати у сирій могилі — цей ту квітку зложить на гробі. Сучасна мати-українка мусить виховати покоління заліане, тверде, непохитне! Покоління свідоме своїх національних прав і обовязків і повне посвяти.

Вістки з Радянської України.

УКРАЇНСЬКИЙ ВУГОЛЬ НА СЛУЖБІ МОСКВИ.

(УП) В Москві постановлено розбити український вугільний трест „Вугілля" на 5 менших трестів — „сталінський" під проводом Абакумова, „артемвугілля" під проводом Румянцева, „кадіївський" під проводом Власова, „луганський" під проводом Єгорова та „донбасантрацит" під проводом Зубкова. Таке розпорядження пояснюють тим, що одним великим трестом дуже тяжко кермувати на віддаль як технічно так і під господарським оглядом. Всі ці малі тресги підпорядковано безпосередньо Москві, а не — як досі було — Харкову. Так кажуть офіціяльні „Вісти" з 15. V. 1932.

БІЛЬШОВИЦЬКА ВЕСНА.

(УП) На підставі звідомлення наркомзему з 10 травня засіяно на Україні по цей день всього 6,400.000 гектарів землі, що становить заледве 33,5°/₀ плянованої площі засіву. З того колгоспи засіяли 4,853.500, радгоспи 926.000 та одноосібні господарства 620.500 гектарів. В селянському секторі, себто в колгоспах та одноосібних господарствах засіяно 32,5°/₀ плянованої площі, а в радгоспах 40,8°/₀. Засів пшениці виконано на 56,3°/₀, ячменю на 68,2°/₀, вівса на 51°/₀, цукрового буряка на 19,1°/₀, соняшника на 28,6°/₀, бавовника на 46,1°/₀, городових культур на 13,6°/₀, трави на 23,6°/₀ і т. д. Щодо областей, то в них вагається цифра від 30,5°/₀ до 85,4°/₀ в залежности від районів. („Комуніст" з 14. V. 1932).

ВІДГУК II. НАУКОВОГО ЗІЗДУ У ПРАЗІ: МАРКСО-ЛЕНІНСЬКІ ВЧЕНІ...

(УП) Комуніст з 15. V. містить з нагоди II. Наукового Зізду в Празі отвертого листа до організаторів Зізду підписаного такими діячами: Ольга Багалій, В. Барвінський, А. Козаченко, О. Назарець і Н. Мірка-Авякіянц. Всі підписані одержали були від Наукового Зізду запрошення на урочисте засідання історико-фільольогічної секції Зізду, присвячене памяті акад. Багалія. Сказано у тому листі, що не по влучній адресі звернулись „недобитки петлюрівщини", бо згадані особи не мають нічого спільного, так як і не мав акад. Багалій з „контрреволюційно-фашистівською" наукою, а лише з „марксо-ленінськими позиціями і їм відповідною наукою". Заявляють, що кращі представники науки відходять від буржуазії і пляни використати память Багалія як „чергову спробу антирадянської кампанії" не вдадуться. Академік Багалій вважав себе, як пишуть, „другом пролетаріяту".

УПАДОК ЗНАЧІННЯ ДОНБАСУ.

(УП) Основними галузями промисловости Донбасу в другій пятирічці буде промисловість вугільна, металюгійна, машинобудівельна та хемічна. Найбільше ваги придають промисловости вугільній. В 1927 році питома вага Донбасу в Союзі виносила 78°/₀, в 1932 буде виносити лише 73°/₀, а наприкінці другої пятирічки тільки коло 50°/₀. За цей час мають розбудувати величезні промислові бази в Азії та відтяжити Донбас чи унезалежнитись від його. Проте використання Донбасу мусить іти дальше посиленим темпом. Питома вага всієї промисловости Донбасу має значно зменшитись. Лише питома вага машинобудівельної промисловости має збільшитись з 20,5°/₀ на 26,6°/₀. („Комуніст" з 15. V. 1932).

ЗРАЗОК ДБАЙЛИВОСТИ ЗА РОБІТНИКІВ.

(УП) Ніжинська область повинна дати в 1932 році 7300 тон торфу. Але показується, що тією справою ніхто не журиться і підготовчі роботи для добування торфу ще взагалі не проведені. Тепер на торфовищах працює 120 робітників, але нікому подбати для них за приміщення і харчі та знаряддя до праці. На всіх робітників лише 42 пари подертих черевиків та 30 пар рукавиць для праці. Київська контора Укрсоюзторфу обіцює все це наладнати, але досі таки на обіцянках все залишилось. („Прол. Правда", 10. V. 1932).

КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ.

(УП) Минулорічний плян комунального господарства на Україні виконано тільки на 78,2°/₀. Щодо окремих галузей, то водогін виконано на 82,4°/₀, каналізацію 60,2°/₀, лазні та пральні 52°/₀, трамвайну комунікацію 92,3°/₀, автобусну на 100°/₀, електрифікацію 69°/₀, впорядкування ріжних місць на 70,2°/₀. Капіталовкладення в комунальне будівництво повинно було виносити минулого року 98,5 міл. карб. В Донбасі плян виконано на 79°/₀, на Запоріжжі 56°/₀, місто Харків на 115°/₀, інші райони коло 64,7°/₀. Роботи продовжуються й цього року. („Вісти". 15. V. 1932).

НАВІТЬ РИБ НЕ ВМІЮТЬ ЛОВИТИ...

(УП) За першу декаду травня місяця виконано плян риболовлі на травень 32,8°/₀. Зокрема погано працює херсонський район, що являється найважнішим риболовським районом та має дати коло половини всього полову. Район виконав плян лише на 9,9°/₀. Одеський район виконав плян лише на 12,4°/₀. Якість самого рибного полову дуже погана тому, що рибаки замість іти ловити рибу на глибину, обмежуються прибережним половом. Виказується, що й тут погана організація. („Комуніст" з 14. V. 1932).

безсумнівно недужі та ненормальні тілом та уявою, другі дають високо мистецькі твори, повні гармонії, чистоти та рівноваги, ведучи життя розпусників і злочинців; одні це досмертні дітваки, несвідомі своєї величини, другі самовпевнені, завзятущі, безоглядні, начеб поза їхньою працею не істнували інші святощі; одні як Моцарт — своєю увертурою до „Дон-Жуана" кидають твір одним поривом, осяені блискавкою інтуіції, другі як Роберт Маєр працюють ціле життя над кільканацять сторінками; одні втягають у себе ідеї своєї доби та найхарактеристичніші риси свого народу, другі зривають усі звязки зі своїм ґрунтом, збунтовані навіть проти власних вроджених і придбаних прикмет...

Подив, що межує часто із здивуванням і збентеженням при появі ґенія та архитвору даремне звертається до аналізи, щоби розклала суті їхні ознаки на простий ланцюг причин і наслідків. Працю таланту можна звести до майстерного механізму; талант навчились нині наслідувати навіть неталановиті і підроблюють його як банкноти. Межу між мистецтвом і продукцією важче провести, ніж між справжніми талантами і ґеніями. Нема в творчості нічого безсумнівного як велика індивідуальність і безоглядна оригінальність.

Чому воно так?

Варшавський „Пшеґльонд Господарчи" (орг. Левіятана) приніс статтю присвячену господарському положенню Польщі. В статті тій м. і. сказано, що держава змучена крізою не може діждатися пільги. Виною тут політика, яка здавлює найскромніші обяви економічної поправи. Крізу лекше булоб перенести, колиб злагіднити напружену внутр. боротьбу. Лише така атмосфера може надати позитивний зміст політиці скрайної дефляції. У Франції заноситься на згоду. Чи Польща в усіх ділянках така забезпечена, щоби не піти їй за приміром Франції.

Заворушення в Німеччині.

ПАНЦИРНІ АВТА, БАРИКАДИ.

У Вупертаді (де гітлерівці билися проти комуністів на барикадах) комуністи аґітували, щоби грабити крамниці. Поліція вислала на місто стежі панц. автами. Арештували 410 людей. В Дюссельдорфі ограбили 20 крамниць

В Еберфельді прийшло в ночі до комуністичних заворушень. Поліція розігнала ґумовими палками демонстрантів, що пробували будувати на вулицях барикади, які обляли нафтою. На реклямових стовпах показалися відозви, що заклинкують поліцію відмовляти послуху своїй владі.

Загадочний приватний арсенал.

БОЙТЕН, 29. V. ПАТ. Поліція в Бойтен перевела в мешканні гірника Піроцка ревізію і знайшла в пивниці великий магазин вибухових матеріялів. Сконфіскувала 30 динамітових бомб, 225 ручних ґранат, два кріси, один скоростріл готовий до вжитку, 50 мін до висаджування мостів, скриню динаміту і багато запального дроту. Піроцка і його жінку арештували. Як повідомляє німецька преса, слідство ствердило, що Піроцко належав до комуністичної орґанізації, зате преса польська стверджує, що в останньому часі він був гітлерівцем

Димісія кабінету Брінінґа

З Берліна повідомляють, що після конференції канцлера Брінінґа з през. Гінденбурґом 30. ц. м. кабінет Брінінґа подався до димісії. Гінденбурґ зажадав від канцлера переведення реконструкції кабінету в напрямі на право, що має бути консеквенцією останніх виборів у Німеччині. Брінінґ на це не згодився і відбувши 10-мінутове засідання кабінету, передав президентові прохання з димісією. Представникам преси заявив, що після приняття димісії президентом, не думає більше ставати на чолі уряду. Гінденбурґ димісію Брінінґа приняв. Зачувати, що майбутній німецький уряд буде складатися з мужів довіря військової ґрупи під проводом ген. Шляйхера. Ця ґрупа підтримує тісні взаємини з гітлерівцями.

На випадок труднощів, які можуть повстати при творенні нового уряду в політичних колах рахуються з можливістю розвязання райхстаґу. Розвій дальших подій залежить від того, кого президент призначить на нового канцлера. Виключене, щоби Брінінґ міг вернутися до нового кабінету в характері міністра закордонних справ.

З природи й техніки.

Більогічні проміні.

Науковою сензацією 1923. року було відкриття т. зв. більогічних промінів московським гістольогом Олександром Гурвічем (нині професором експериментальної медицини в Ленінграді). Згаданий досліджик стверджив експериментально, що підчас росту деяких організмів витворюють вони особливий рід промінів. На цій основі Гурвіч догадується, що ці промінї викликують наперед поділ клітинних ядер (мітозу), в відтак і сам ріст клітини. Тому-то назвав він ці промінї „мітогенетичними промінями"; нині називаємо їх також „промінями організмів", „більогічними" або „промінями Ґурвіча". Сам Ґурвіч прослідив вплив більогічних промінів, що виходили із корінців звичайної цибулі на другу цибулю і спостеріг під мікроскопом значно збільшений поділ клітин на корінцях другої.

Іствування мітогенетичних промінів ствердив незалежно від більогічної методи Ґурвіча також німецький зоольог професор мінстерського університету Штемпель двома ріжними фізично-хемічними методами. Вслід за цими дослідниками взялися до дослідів над цими промінями учені ріжних країв (москалі, німці, французи, швайцарці, італійці, мадяри). Притім ствердили вони, що джерелом більогічних промінів є також: жовті буряки, бульба, ячмінь, овес, кукурудза, нарцизи, горох, фасоля, дріжджеві клітини, нечка звірят, бактерії, водні блохи, кров жаби та щура, мязи, тканки ракових наростей тощо. Промінї, висилані цими оргінізмами є щодо свого єства ідентичні з ультрафіолетними промінями, що їх довгота хвилі вагається між 3660 і 2000 онгштремів. Що так є в дійсності, виявили останні досліди Дессауера і Раєвського в Франкфурті, в яких застосували вони чисто фізичну методу (фотоелектрична клітина в злуці з численником Ґайгера) реєстрації мітогенетичних промінів.

Тимсамим нема сумніву, що деякі організми висилають свої особливі промінї. Одначе лишається невирішеним друге питання, значно важніше: чи і який звязок істнує між цими промінями і поділом клітин організмів? Істнує оправдана надія, що незадовго наука відповість і на це питання. За найновішими часописними вістками зумів німець Курт Сідро-Ляндеберґ дістати сліди згаданих більогічних промінів на фотографічній кліші. На цій основі згаданий дослідник ставить гіпотезу, що крім цих ультрафіолетних промінів організми висилають також ультрачервоні промінї.

Мотори „Рупа".

Як відомо, у парових машинах відбувається переміна тепла в механічну працю за посередництвом пари. А саме паливо спалюється під кітлом, де витворюється пара. Ця пара іде відтак під або над толок машини і починає його пересувувати. Рух толока перемінюється на оборотовий рух розгінного колеса. Зновжеж рух розгінного колеса можна передати трансмісією машинам, що мають виконувати працю. Це посередництво пари в переміні тепла зужитого палива на ужиточну працю є дуже неекономічне: воно затрачує яких 75 до 80 проц. істнуючої в паливі енерґії! Значно економічнішими є газові мотори, де паливо спалюється безпосередньо в циліндрі мотора (себто енерґія палива замінюється на механічну працю без посередництва пари). І саме цій обставині газові мотори завдячують свій небувалий розвиток.

Донедавна вживали в газових моторах палива, тільки в пливкім і газовім стані. Щойно в 1920 р. вдалося німецькому інжинірові Рудольфові Павліковському, колишньому асистентові Дізля, спалити в циліндрі свого мотору вугляний пил, себто паливо в ціпкім стані і таким способом порушити толоки. Розуміється, що цим винаходом зацікавилися першорядні фабрики тому, що вугляний пил це дуже дешеве паливо. І в 1931 р. можна було вже оглядати при праці перші виготовлені фабрикою мотори з вугляним пилом, що їх винахідник назвав моторами „Рупа".

Сам процес спалювання вугляного пилу в моторах „Рупа" є подібний з одного боку до спалювання мішанки повітря з парою бензини в циліндрах бензинових моторів, з другого боку до спалювання в моторах Дізля. У бензинових моторах спалювання відбувається так, що толок стискає наперед мішанку повітря з парою бензини. В хвилині, коли ця мішанка вже значно стиснена, перескакує через неї електрична іскра, мішанка запалюється, експандує і порушує толок.

У моторах Дізля толок стискає чисте повітря до 30 атмосфер; внаслідок цього повітря доходить до високої температури. У моменті максимального стиску вприскується до нутра циліндра, де находиться стиснене толоком повітря, пливке паливо (олій), яке без чужої помочі запалюється від дуже гарячого стисненого повітря. Зате в моторах „Рупа" спалювання вугляного пилу відбувається ось-як: Підчас руху толока вділ, виповнюється циліндер мотору „Рупа" чистим повітрям, а рівночасно спеціяльна т. зв. бічна комора, получена дуже вузькими рурками з нутром циліндра виповнюється вугляним пилом. При поворотнім русі толок стискає повітря рівночасно і в циліндрі, де є чисте повітря, і в бічній коморі, де є повітря змішане з хмарою вугляного пилу. При кінці стиску себто в хвилині, коли повітря, стиснене до 30 атмосфер приблизно, має воно таку високу температуру, що від нього запалюється вугляний пил в бічній коморі. Одначе тільки дуже малий відсоток пилу спалюється в бічній коморі тому, що до повного спалення бракне йому кисня. Уже внаслідок цього частинного спалення тиск у бічній коморі підвищується до 80—100 атмосфер. Цей високий тиск витискає неспалений ще вугляний пил до нутра циліндра і тут відбувається властиве спалення.

Як бачимо, важною ріжницею між мотором Дізля і мотором „Рупа" є те, що в моторі Дізля олій приготовлюється до спалення, огрівається і спалюється просто в блискавичному темпі (олій спалюється в часі 1/300 до 1/600 секунди) тоді, коли в моторі „Рупа" діється те саме з вугляним пилом дещо повільніше (пил спалюється в часі 1/10 до 2/10 секунди).

Інж. Павліковський сподівається збільшити економічну видатність свого мотору так, щоб вона дорівнювала такійже видатності моторів Дізля. Економічна видатність моторів Дізля на новім німецькім панцирнику „Німеччина" рівна 41 проц. Також фахова преса прив'язує до нового винаходу велику вагу. А. Л.

Україні грозить голод.

Як повідомляють із Харкова, народній комісаріят земельних справ УССР ствердив, що плян весняних засівів на Радянській Україні виповнений тільки на 50 прц. Всього засіяли 9.575.700 гектарів. Зокрема в дніпропетрівській окрузі виповнили плян на 66 прц., в одеській на 59 прц., в харківській на 53 прц., в донецькому басейні на 57 прц., в київській окрузі на 28 прц., у винницькій окрузі на 41 прц. а в Молдавії на 34 прц.

—o—

УНЕВАЖНЕНИЙ ВИБ. ПРОТЕСТ.

ВАРШАВА, 30. V. ПАТ. Найв. Суд розглядав протест Пил. Дячка проти висліду виборів до сойму в окр. 60 (Пинськ, Лунинець, Сарни). Найвищий Суд постановив протест відкинути.

—o—

ЕМІР ФАЙСАЛЬ У МОСКВІ.

МОСКВА, 30. V. ПАТ. Вчора приїхав тут емір Файсаль. Його витали представники уряду під проводом голови нар. комісарів Калініна.

—o—

ГІТЛЄРІВСЬКІ БОЇВКИ БЕЗКАРНІ.

БЕРЛІН, 30. V. ПАТ. Націонал-соціялістична пресова аґенція повідомляє, що найвища державна прокуратура припинила карне поступування за державну зраду проти бувших штурмових відділів, яке вели на основі матеріялів, доставлених пруським міністерством внутрішніх справ.

З еміґраційних справ.

Виїзд до Бразилії.

До Бразилії можуть їхати еміґранти, які мають візвання (афідавіт), виставлені своякам в Бразилії. Афідавіт мусить бути засвідчений польським консулятом, або замісць засвідчення консулят повинен видати карту візвання. Засвідчений афідавіт або карта візвання дають право дістати безплатний закордонний пашпорт. До Бразилії можуть теж їхати особи без афідавіту, але вони мусять мати крім оплати коштів дороги ще по 200 долярів від дорослої особи, а від дітей понижче 12 років вимагається по 135 долярів. Корабельна карта III. кляси коштує 950 золотих, а бразилійська віза 30 золотих від пашпорту.

Еміґрація до Куби.

До Куби можуть їхати ті люди, що мають візвання від найближчої або дальшої родини, причім мусять мати показову суму у висоті 200 долярів від дорослої особи. Малолітні еміґранти самотні (мущини до 21 років, жінки до 25), що ідуть до родичів на основі візвань, мусять мати ще й дозвіл від опікунів, переведений на еспанську мову та засвідчений кубанським консулятом в Парижі. Корабельна карта до Куби коштує 98 долярів, візу дістається даром.

Леґалізування метрик до Злучених Держав.

Американський консулят у Варшаві вимагає від людей, що зголошуються по візи ріжних документів, м. ін. метрик народження засвідчених староством. На основі нового розпорядку мін. вн. справ може тепер повітова адміністраційна влада підтверджувати метрику в т. зв. велику еміґраційну клявзулю.

В справі еміґраційних пашпортів.

В звязку з розпорядженнями, виданими Президентом Р. П. в порозумінню з мін. фінансів та мін. внутрішних справ у справі оплат за пашпорти на виїзд за кордон, пояснюємо, що еміґраційні пашпорти видавані на основі дозволів Експозитур Еміґраційного Уряду або державних урядів посередництва праці до континентальних країв видають дальше безплатно. Таксамо безплатні є прольонґати еміґраційних пашпортів.

Транспорт еміґрантів до Злучених Держав П. А.

Найближчий транспорт еміґрантів до Злучених Держав П. А. відпливе з Гдині дня 10-го червня.

Вибив по лиці редактора „Ілюстр. Курєра Цодз."

У Кракові в готелі „Ґранд" Витовт Корфанти, студент університету (син сенатора Корфантого) вибив по лиці видавця краківського „Іл. Курєра Цодзенн-ого" пос. Маріяна Домбровського. При цьому сказав Корфанти: „То за батька!" та поклав на столі свою візитівку.

„Іл. К. Ц." реферуючи цю авантуру, твердить, що з Домбровським сиділо товариство, в цьому кілька жінок. Домбровський віддав Корфантому кілька разів, а публика теж побила його. Афера ця є в звязку з полемікою між варшавською ендецькою пресою і Корфантовою „Польонією" та з краківським „Іл. К. Ц.". Молодий Корфанти побив Домбровського за ост. статтю з „Іл. К. Ц." про сен. Корфантого.

—o—

ОСТАННІ ВІСТИ

УКРАЇНСЬКА ПЕТИЦІЯ В СПРАВІ ШКІЛЬНИЦТВА.

До Ліґи Націй вплинув український меморіял у справі нового шкільного устрою в Польщі. Подібний меморіял вислали і до польського м-ства освіти у Варшаві.

НІМЕЧЧИНА ДОМАГАТИМЕТЬСЯ ЗБРОЄННЯ ТА РЕВІЗІЇ КОРДОНІВ.

ЛЬОНДОН, 30. V. ПАТ. „Дейли Мейл" обговорює прив. переписку та записки Штреземана, що вийшли в перших двох томах і стверджує, що вони причинилися до осторогн Франції перед Німеччиною. Штреземан стверджує м. і., що Німеччина ніколи не виключала своїх моральних прав, лише припинила рішення, приневолена силою. Бо не може вести війни із Францією. Інший розділ торкається кордонів Польщі та прав Франції до інтервенції, колиб Німеччина напала перша. Часопис звертає увагу на замітки Штреземана, що Німеччина ніколи не зробить помилки з 1920 р. і не оголосить форм. декларації війни. Часопис стверджує, що будучий прем. Еріо дістає рапорти з дипл. станиць, які вказують, що німецький уряд під натиском військ. шефів домагатиметься ще й свободи зброєнь і ревізії кордонів на сході.

ПІСЛЯ УСТУПЛЕННЯ БРІНІНҐА.

БЕРЛІН, 30. V. ПАТ. У поінформованих колах кажуть, що Гінденбурґ хоче створити уряд нац. демократії, незалежний від поодиноких партій. Найбільші вигляди на становище преміер. мав би ляндрат Ґайль. Новий канцлер дістав би повновласти розвязати райхстаґ, коли його уряд не здобув би заяви довіря.

През. Гінденбурґ приняв на послуханні президента райхстаґу Лебе, опісля представників соц. демократів Брайтшайда та Вельса і представників нац. соціялістів Гітлера й пос. Ґерінґа. Завтра відбудуться дальші розмови.

БЕРЛІН, 30. V. ПАТ. Брінінґ, що спочатку хотів зложити урядування і виїхати негайно на відпустку, в ост. хвилині рішився остати в Берліні.

ГРОШОВА БІРЖА.

Данціґ 174.95, 175.38, 174.52, Голяндія 361.20, 362.10, 360.30, Льондон 32.95, 33.11, 32.79, Нюйорк 8.89.3, 8.91.3, 8.87.9, Нюйорк тел. 8.90.3, 8.92.3, 8.88,3, Париж 35.14, 35.24, 35.05, Прага 26.38, 26.44, 26.32, Швайцарія 174.40, 174.83, 173.87, Італія 45.75 45.98 45.52. Берлін 2.11.55 неодностайні.

Звязок послів з виборцями.

Посол Дмитро Великанович для контакту з виборцями явиться в місяці червні ц. р. в таких місцевостях:

Дня 6. червня ц. р. Турка н/Стриєм від год. 10 до 15-ої, льокаль Каси „Сила".
Дня 8. червня ц. р. Сколе від год. 12 до 15-ої, льокаль „Захисту".
Дня 11. червня ц.р. Рожнітів від год. 11 до 14-ої.
Дня 10. червня ц. р. Болехів від год. 12 до 15-ої.
Дня 13. червня ц. р. Долина від год. 12 до 15-ої.
Дня 17. червня ц. р. Боринн від год. 11 до 15-ої.

Ширіть наш часопис!

Кліматична стація для молоді.

Тяжкі занедбання повоєнного лихоліття відбилися відемно на дужости нашого молодого покоління. Воно не підготоване до важких життєвих змагань. Щоби цьому зарадити й дати молоді потрібний гарт тіла та духа, улаштовує Укр. Гігієнічне Т-во під лікарським проводом, на Соколі коло Підлютого (п. Перегінсько) кліматичну стацію для хлопців в часі від 2—26 липня ц. р.

В програмі: Краєзнавчі прогульки, спортова заправа, річні та сонішні купелі в кришталевій Лімниці, ручна справність, практичні курси гігієни та першої помочі в наглих припадках, товариське життя при ватрах, розривки та гутірки в світлиці.

Харч здоровий, пять разів денно.

На К. С. можуть їхати всі здорові хлопці від 14 р. життя.

Оплата за побут 55 зол., платна двома ратами. Перша рата 20 зол. платна до 25. червня. (Зголошення без надіслання першої рати уважається неважним) на адресу А. Пясецький, Львів, вул. Сапіги 57/II. Друга рата на місці.

Кошти дороги платять учасники самі. Залізничі знижки вистараться до стації Брошнів (Брошнюф).

Про речинець збірки повідомиться в часописах.

На бажання, з залученням значка, пересилається проспекти.

За УКР. ГІГ. Т-ВО: **Д-р Маріян Паньчишин**, голова, **Д-р В. Купчик**, секретар.

—o—

НОВИНКИ

— **Одинока українська пральня** чистить хемічно — фарбує всяку гардеробу. Прання ковнірців 20 сот. **Е. Говикович, Львів**, Домініканська ч. 4. 1863 9—10

— **Ровери** краєві і закордонні найдешевше поручає **Юліян Ломага**, Львів, Валова 11. 5—20

— **Вже надійшли журнали мод на рік 1932/33;** робітня футер **Юліяна Глушевського**, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46. 792—?

— **Бібліофіли.** Вийшло роскішне, богато ілюстроване видання **„Екслібріс"**, віддруковане на безадеревнім матовім картоні у 250 машиново нумерованих примірниках. Видання охоплює повністю сучасний український екслібріс. Ціна книжки зол. 25.—, з порученою пересилкою зол. 26.50. Для закордону з пересилкою 3.— ам. долярів. Замовляти у В-ві „Ізмарагд" Львів, вул. Косцюшка 5. 1950 2—2

— **Хто знав би що про Онуфрія Верницького,** урodж. в Рінчицях п. Дрогобич, літ 30, низького росту, на лици смаглявий, який вернув з Франції з початком цього року та перебував у Горожанні Малій повіт Рудки, а вийшов з дому 30 квітня та зовсім не вернув, прошу ласкаво повідомити його тестя Семена Блажкевича, Горожанна Мала, почта Миколаїв н/Дн. 1953

— **Попереднє (118) число „Діла"** заняло городське старосто, сконфіскувавши кінцеве речення статейки п. з. „З документів часу". Це 17-а з черги конфіската нашого часопису в цьому році.

— **Зїзд східно-галицьких воєводів** відбувся 29. травня ц. р. в Станиславові. На зїзд прибули воєводи львівський д-р Рожнецький, станиславівський Ягодзінський і тернопільський Мошинський а також командант львівського корпусу Попович і куратор львівської шкільної округи Свідерський. Предметом нарад були, як подає ПАТ, справи, звязані з господарською ситуацією селянства і загально-політичні, що торкаються всіх трьох воєвідств.

— **Українська музика в кіні.** Французьке фільмове підприємство „Ateliers techniques de production S. A. R. L." зробило першу спробу передати тоновою фільмою гру на бандурі нашого земляка Сергія Татарули. Спроба вдалась незвичайно і організатори називають бандуру „інструментом зовсім фоногенічним". Заслуга у цій спробі нашого земляка, відомого кінового режісера та автора сценаріїв Євгена Деслава. Є надія, що небавком у Парижі підготовлять цілу фільму з українською музикою.

— **Україніка.** У французькім місячнику Affaires etrangères з дня 25 квітня ц. р. находимо студію Ілї Борщака „Політичне пірвання перед двох століть" (на підставі невиданих документів). Є це історія знайомости Андрія Войнаровського з Марією Анною Кенігсмарк, любкою Фридериха Августа та „пірвання" Войнаровського царськими прислужниками.

— **За кулісами православної церкви у Львові.** Автори прилюдного листа, оголошеного під зовищим наголовком у 117 ч. „Діла" з 29. травня, просять нас зазначити, що в одному з кінцевих речень вкралася друкарська помилка: замісць: „ми, галичани, не звикли до таких метод..." — має бути „ми, парохіяни...".

— **Друкарський страйк грозить у Львові.** Власники друкарень у Львові виповіли з днем 30. квітня ц. р. цінникову умову, зроблену з організацією друкарів „Огніско". Вони рішили обнизити платні від 25 до 50 прц. дотеперішнього цінника, продовжити працю при машинах до складання і т. п. Дня 29 ц. м. відбулися загальні збори львівських друкарняних робітників, які й рішили проклямувати від 1. червня ц. р. страйк, у всіх друкарнях, оскільки власники друкарень не відкличуть своїх домагань.

— **Уневажнили писемну матуру.** Цього року в усіх гімназіях шкільної львівської кураторії призначили ті самі теми для писемної матури. Хтось, щоби заробити, викрав у товмацькій гімназії ці теми, продав, як кажуть, на студентській „біржі" за 30 дол. а рівночасно продав теми станиславівському книгареві-антиквареві за 200 дол. Книгар відлітографував теми та повідомив про це місцевих абітурієнтів. Абітурієнти платили книгареві по 7 зол. за тему. Іспит відбувся. Тепер кураторія уневажнила цей письменний іспит і розписала новий. Ведуть слідство в Товмачі та Станиславові.

— **Нафта подешевіє.** У Львові була нарада представників рафінерій, що входять у склад синдикату нафтового промислу. Рішили обнизити ціни всіх нафтових продуктів на внутрішньому ринку. Висота знижки ще не рішена, але правдоподібно буде сягати до 20—30 прц.

— **Бурливий травень.** На основі статистичних обчислень воєвідських урядів на протязі травня ц. р., що був дуже бурливий, занотовано 19 випадків смертного пораження громом і 23 пожежі від удару грому.

— **26 осіб повісили в одному році.** На основі даних головного статистичного уряду в Польщі наглі суди в 1931 р. судили 76 осіб, з чого засудили 52 особи, 1 особу увільнили а 13 осіб передали звичайним карним судам. Із загального числа засуджених 39 осіб засудили на кару смерти і 13 на вязницю. Із числа засуджених на смерть 13 помилували. Найбільше розправ, а саме 26, перед наглим судом було у Вильні, 20 у Львові, 5 у Варшаві, 4 в Люблині, 3 в Торуни і 1 в Кракові. У Вильні запало 21 смертних присудів, у Львові 11, у Варшаві і Торуні по 2, в інших містах по одному.

— **Хліборобська язва.** В Копичинеччині появилися масово гусільниці, що наробили великої шкоди по садах. Гусільниці обжерли цілком листя овочевих дерев, які виглядають тепер як після пожежі. Рівночасно кинулися по горохах блохи та мшиці і нищать ярину. Мак і бураки знищені до чиста. Справою повинні занятися агрономи і негайною допомогою припинити дальше поширення тої язви.

— **Залізниця Делятин—Коломия—Стефанеску.** В Букарешті підписали 28. травня польсько-румунську залізничу конвенцію в справі експльоатації залізничої лінії Делятин—Коломия—Стефанеску, що переходить крізь польсько-румунську територію.

— **6 міліонів для безробітних у червні.** Головна управа фонду безробіття у Варшаві приняла бюджетовий прелімінар на місяць червень ц. р. Цей прелімінар передбачує суму 6,048.500 зол. на підмоги для безробітних і їхні переїзди до місць праці. Число робітників, управнених користати з підмог дійде в червні до 80 тисяч осіб.

— **Крадежі.** В Биткові пов. Надвірна вломилися до церкви злодії й вкрали 8 позолочуваних чаш, 3 патини та інші предмети вартости 1000 зол. Забрали також грошеву готівку 140 зол. — З мешкання начальника городського суду у Винниках вкрали гардеробу, два футра і біжутерію.

— **Пожежа.** В загороді Павла Качора, господаря в Русилові пов. Золочів вибух вогонь, що перекинувся на сусідні будинки і знищив 6 хат, 9 стаєн і 12 стоділ на загальну суму 25.000 зол. Пожежу спричинили діти Василя Шевченка, бавлячись сірниками.

— **Велика туча** перетягнула над громадами Свободна і Ручина пов. Ярослав і наробила значної шкоди в засівах.

— **Тайну фабрику грошей** викрила поліція в Трибухівцях пов. Бучач. Фальшівники виробляли 1- і пів-золотові монети. Названиці обі держать покищо в тайні.

— **Револьвером прогнав бандитів.** На плебанію рим.-кат. обряду в Устечку пов. Заліщики напало в ночі чотирьох замаскованих людей. Розбуджений парох почав до напасників стріляти. Не сподіваючись такого опору, напасники втікли і з пімсти підпалили господарські будинки пароха. Люди вогонь згасили а за бандитами шукає поліція.

— **Страшна подія** розігралася перед кількома днями на польсько-радянській границі в районі Мінкевич. Пізно в ночі, користуючись бурею, підходило до польської границі 6 осіб, що втікали з більшовицького раю. Недалеко границі зобачила їх при світлі блискавиці радянська гранична сторожа і почала до них стріляти. Четверо втікачів упало вбиті або тяжко ранені. Пятого втікача убив грім. Щастя послужило тільки шестому, який серед громів і крісових куль дістався до польської границі. Від пережитого страхіття він дістав такого потрясення нервів, що по польському боці мусіли відставити його до шпиталю.

— **Зуідерський залив** перестав 29. травня ц. р. істнувати. Тогож дня замкнули при участи голяндських урядових достойників величезний вал, що відгороджує залив від моря. Вал довгий на 29.6 км. став тепер гордістю голяндських інжинірів, що перемінили Зуідерський залив в озеро, яке опісля осушать і перемінять в урожайну країну.

— **Жидівська солідарність.** Жидівсько-американський комітет під проводом Варбурга вислав до всіх жидів в Америці відозву, щоби зібрали ратунковий фонд в сумі 2,500.000 долярів для жидів середущої Европи, перш усього в Польщі, що переживають госп.-фінансову скруту.

— **Струнка лінія в Італії заборонена.** На медичному конгресі в Римі Мусоліні виголосив промову, в якій виступив проти „стрункої лінії" у жіноцтва. Італійський диктатор виходить із заложення, що ця жіноча мода стоїть на перешкоді у сповнюванні найбільшого обовязку жінки, яким є материнство. Заяву Мусолінія приноровлено негайно в практиці. Міністерство внутрішніх справ видало обіжник до всіх префектів з домаганням перевести бажання диктатора. Обіжник забороняє між іншим редакціям газет друкувати статті про способи, як схуднути. Одночасно заборонив репродукувати ілюстрації або фотографії, що мають на меті рекляму стрункої лінії.

— **Один із найвірніших псів у світі.** Одна американська телеграфічна агенція принесла таку цікаву вістку з місточка Ріплей у стейті Теннісі: Навіть смерть не могла розлучити пса від свого пана. Коли старенький Джон Гендрікс умер перед двома тижнями, лишив свого пса Спата сусідові Смитові, тамошньому фармерові. З туги за своїм покійним паном Спат не хотів нічого їсти і кілька днів пізніше щез. Аж за два тижні найшли Спата, але вже неживого, як лежав в могилі на домовині свого пана. Очевидно Спат, заки дістався до домовини, мусів наперед сам розпорпати могилу.

— **Згинув ще один автомобіліст.** Відомому нім. автомобілістові фон Моргенові виминуло на скруті авто поза шлях і кілька разів перекинуло ним. Зпід розторощеного авта добули тіло фон Моргена з розбитим черепом. Фон Морген, що недавно оженився, це один із найвизначніших німецьких автомобілістів виспеціялізованих у гірських перегонах.

— **Хліборобство в українській народній культурі.** На таку тему виголосить д-р З. Кузеля 31. ц. м. відчит у салі Українського Наукового Інституту в Берліні.

— **Ширші Сходини Жіночого Кружка ім. Ганни Барвінок** відбудуться 1. червня ц. р. (середа) в 6-ій годині вечора в домівці при вул. Мохнацького 12. На деннім порядку реферат п. Марії Кузикової **„Психольоґія дитини а жінка-мати"**. Численно явитись просить **Старшина Кружка.**

—o—

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ. *(Діти до українських шкіл!)* Дня 29. травня ц. р. скликав Кружок „Рідної Школи" в Тернополі в салі Міщанського Брацтва на нараду родичів, діти яких кінчать народню школу. Явилося понад 100 осіб, головно міщан. До президії зборів вибрали д-ра Ст. Бриковича (адвоката) п. Сеньківського (міщанина) і п. В. Дякова (кооператора). Дир. гімназії М. Кузіль виголосив реферат, в котрім пояснив зібраним новий шкільний закон, подаючи вказівки, до яких шкіл можуть родичі вписувати свої діти. По рефераті виявилася оживлена дискусія, в якій забирали голос д-р Ст. Брикович, д-р Ст. Чумак, дир. Лень, дир. Омецінський і міщани Ковцуб, Сеньківський, Брикович. По дискусії принято одноголосно постанову, що родичі, котрих діти покінчали народню школу, повинні якнайскорше вписати свої діти до коедукаційної гімназії „Рідної Школи" в Тернополі, яка є нині одинокою українською середньою школою з правом прилюдности на Поділлі.

СТАРИЙ САМБІР. *(Концерт у честь Шевченка. — Оснування нової читальні „Просвіти" в Стрільбичах Гор. — Загальні Збори читальні „Просвіти" в Стрільбичах Долішніх.)* Дня 24. квітня ц. р. відбувся заходом філії Т-ва „Просвіта" в Старім Самборі, концерт у честь Шевченка. Свято розпочав мішаний хор під батутою п. Білобрама „Заповітом". Відтак д-р Іван Максимчук, голова філії виголосив дуже гарно опрацьований реферат. За музичні та вокальні продукції повне признання належиться п. Білобрамові, диригентові хору, який у короткому часі і при великім браку добрих голосів опрацював багато трудних хорових пісень. Найкращою точкою концерту була декламація поеми Т. Шевченка „Гамалія" виголошена п. Михайлом Волосянським у супроводі чоловічого хору і фортепіану. Пісні: „Учітеся" і „Кудеяниця" хор виконав також дуже добре. Заслужені оплески збирав віншом п. Теофан Волосянський, виклоп.-соліст. П. Нади

Яцівна деклямувала гарно і з чуттям поему „Розрита могила". Фортепяновий супровід вела досвідна піяністка п. Стефанія Морозова. — Село Стрільбичі, бувшого старосамбірського повіту, проявляє останніми часами енергійну діяльність на культурно-освітньому полі. Це одно із найбільше свідомих сіл нашого підгіря, через довголітньої, невсипущої праці бл. п. о. І. Яворського. Доказом цього святочне відкриття, а заразом перші Загальні Збори новооснованої читальні „Просвіти" в Стрільбичах Горішніх. Читальня знайшла тепле і гостинне приміщення у просторій домівці кооперативи „Згода", де є велика саля на театральні вистави та збори. Збори відбулися дня 7. IV. 1932 р. при численно зібраній публиці. Організаційний реферат мав делегат філії д-р І. Максимчук, із місцевих бесідників промовляли Іван Пукач і Михайло Лежан. — Дня 10. IV. 1932 р. відбулися Загальні Збори читальні „Просвіти" в Стрільбичах Долішніх, які вирішили приступити негайно до будови власного дому так, щоби в осені 1932 р. члени могли сходитися у власній хаті, а не тинятися по чужих домах. На обох зборах делегат філії підчеркнув вагу збірки памяток нашого минулого, які треба передавати до самбірського музею „Бойківщина".

—o—

СПОРТ.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВЦЯ.

День Українського Спортовця відбувся в неділю, 29. ц. м. на площі С.-Б. при гарній погоді й участи біля 1000 видців. Свято почалося дефілядою змагунів усіх львівських спорт. клюбів (до 120 змагунів), яких привитав іменем У. С. С. д-р Богдан Макарушка. Дефіляду приняли крім Ради Союзу представники нашого громадянства.

Другу частину виповнили показові легко-атлетичні змагання. Їх висліди такі:

Біг 60 м. жінок: 1) Якубів (УССК) 9.00 сек., 2) Кобзар II. (Плай).

Біг 100 м. мущин: 1) Рак Ром. (УССК) 12.00 сек., 2) Мартинович (УССК) на пів грудей, 3) Петріна (УССК).

Біг 100 м. мущин (юніори): 1) Березюк (УРСК) 12.4 сек., 2) Бойко (Плай), 3) Савицький (Плай).

Скок удовжінь мущин: 1) Петріна (УССК) 6.05 м., 2) Рак Р. (УССК) 5.92 м., 3) Шерстило (УССК) 5.69 м.

Скок удовжінь жінок: 1) Лазорко (Плай) 4.21 м., 2) Якубів (УССК) 4.06 м.

Мет диском жінок: 1) Колтунюк Лідія (Стріла) 22.78 м., 2) Соколовська (УССК) 21.78 м.

Ратище мущин: 1) Гнатейко (УССК) 40.00 м., 2) Брик (УССК) 35.80 м., 3) Круль (Мета) 34.68 м.

Біг 1500 м. мущин: 1) Сліпко (УССК) 4 мін. 35.2 с., 2) Матвійчук (УССК), 3) Полотнюк (УССК). Стартувало 13.

Змагання у відбиванці: жінки: УССК — Плай 26:16, Стріла — Сокіл IV А. 30:16; мущини: Плай А — УССК I. 27:18, Сокіл IV А — УССК II. 30:19.

Штафета мущин 10×100 м.: 1) УССК, час 2 мін. 4.8 сек., 2) комбін. Сокіл IV і Плай.

КОПАНИЙ МЯЧ.

Степ — Світ 3:2 (2:1). Друга заслужена перемога Степу в змаганнях за мистецтво Ц-кляси.

Чорноморці — Мета (Рудно) 8:2 (2:1). В неділю, 29. травня відбулися на грищі Світезі відплатні змагання спортової дружини жовківського передмістя Чорноморців з Метою (Рудно), які закінчилися повною регабілітацією львівської дружини за програну в Рудні (15. п. м.) 2:1 (0:1). Ворота для переможців добули: Русин (4), Лунь (2) і Валько (2). Минулої неділі, 22. ц. м., перемогли Чорноморці РСУК-а 3:1 (3:0).

ПЕРЕМИШЛЬ.

Огніско (Ярослав) — Сян 3:2 (2:2). Мистецтво Б-кл.

ТЕРНОПІЛЬ.

Єгуда — Поділля 4:3 (2:2). Змагання за мист. Б-кл.

СЕРЕД ЛЬВІВСЬКОЇ А-КЛЯСИ.

Змагання за мистецтво львівської округи з причини вирівняної кляси передових дружин викликують щораз то більше зацікавлення, а мистецтво всміхається покищо ще аж шістьом кандидатам. Взагалі важко ще сказати яких 4 дружин увійде до фіналу змагань. В першій групі мають до цього майже рівні вигляди Другий Сокіл, Україна й Ревера, а в другій: Світезь, Лехія і Полонія. Зате найповажнішим кандидатом до Б-кляси є клепарівський Бяли Ожел, якого моглиб ще несподівано виручити Гасмонея, Ресовія або й стрийська Погонь. Табеля після останніх змагань представляється ось-так:

1) Другий Сокіл 8 гор. в. п. 11:5, в. в. 16:11.
2) Ревера 7 гор. в. п. 10:4, в. в. 9:5.
3) Україна 7 гор. в. п. 9:5, в. в. 18:11.
4) Олд-Бої 6 гор. в. п. 7:5, в. в. 11:8.
5) Погонь 7 гор. в. п. 5:9, в. в. 10:14.
6) Бяли Ожел 7 гор. в. п. 4:10, в. в. 9:15.
7) Чорні І. Б. 6 гор. в. п. 2:10, в. в. 4:13.

В другій групі провадить дальше Світезь 9 п., в. в. 17:11; 2) Лехія 8 п., в. в. 12:4; 3) Полонія 7 п., в. в. 11:13; 4) Гасмонея 5 п., в. в. 11:13; 5) Ресовія 5 п., 9:13, 6) Погонь І. Б. 2 п., в. в. 3:9.

—o—

На санування Т-ва „Просвіта".

XXII. ВИКАЗ ПІДПИСАНИХ ПОЗИЧОК ДЛЯ САНУВАННЯ Т-ВА „ПРОСВІТА".

Белз: Кантор Степан, Себечів 5; **Бібрка:** Комаринський Микола, Девятники 5, Добрянський Микола, Підярків 15, Кучер Павло, Девятники 5; **Броди:** Довбота Ілля, Гаї Дітков. 5, Лащук Іван, Гаї Дітков. 5, Мазур Іван 5; **Бурштин:** Д-р Жовнірович Іван 25, Котик Іван 5, Крайківська Марія 10, Кирик Михайло 10, Кобель Василь 5, Копчинський Степан 5, Копчинський Осип 10, Іванців Василь, Мартинів Новий 10, Іванців Теодор, Мартинів Новий 5, Литвин Омелян, Желибори 50, д-р Ліщинський Андрій 5, Литвинюк Олекса 5, Лугович Іван 10, Малиновський Андрій 5; **Буськ:** м-р Теодор Ваньо 10, м-р Курчаба Зиновій 25; **Бучач:** Ілевич Софія 10, Когут Павло 10, Крамарчук Тадей 20, Марків Ярослав 50; **Глиняни:** Заблоцький Михайло 5, Дичок Гринько 5, Дичок Осип 5, Дичкевич Михайло, Перегноїв 20, Маркевич Михайло 5; **Городенка:** Іжелюк Михайло 5; **Грималів:** о. Зарицький Роман 10, о. Іванчук Іван, Товсте 30, Микола Бровчук, Товсте 5; **Добромиль:** Красневич Микола 20; **Дрогобич:** Карпінський Юліян 10, Ковальський Григорій, Потік Гор. 5, Кожушко Теодор, Глинна 5, Кульчицький-Рурко Фльоріян 5; **Залішики:** Неолевич Олекс. 20, Неолевич Юрій 20, о. Клепецький Осип 50, Маевський Мих., Бедриківці 20; **Золочів:** Іван Гаврилів 10, Микола Величко 10, Іван Випар 10, Захарій Дітчук, Красне 5, Василь Дітчук, Красне 10, Дарія Дмитрук 10, Стефанія Дмитрук 10, Довгань Дмитро, Красне 10, Вороновський Іларій, Красне 5, Друневич Володимир 5.50, Дякевичівна Стефанія 10, о. Елієшевський Василь, Сновин 10, Гошовська Софія 5, Казимира Дмитро 10, Карпа Гриць 10, Косаревич Анна 5, о. Кедринський Василь, Підлипці 10, Гулик Петро, Красне 5, Кобилецька Ірена 5, Ковалик Мирослав 5, Гусак Лев 10, Козак Микола, Красне 5, Кравчук Гриць, Красне 5, Кравчук Василь 5, Безкоровайний В. 20, Боровицька Зен. 5, Бровіська Вероніка 10, Букидя Мик., Красне 5, Мих. Кріса, Золочів 5, Іван Купин, Сновин 5, Микола Купин, Сновин 5, Степан Купин, Сновин 5, Ласка Филимон, Красне 5, Лупак Володимир 15, Мазяр Олекса 10, Майба Василь 10, Мисик Іван 10, Мишко Василь 10, Мишко Теодор 5, Маркевич Олена 5, Міляновський Степан 10; **Жидачів:** Конюка Дмитро, Лівчиці 5, Кравець Йосиф, Лівчиці 5; **Жовква:** о. Михайло Весоловський, Добросин 10, Дорота Іван 5, Градик Евген, Кунин 20, Карпів Дмитро 5, Гумен Антін і Ольга 10, Дудова Катря, Звертів 10, Ковальовський Андрій 5, Ковальчук Софія, Мокротин 20, Блехінгер Іванна, Добросин 10, Боярський Осип, Добросин 5, Лисий Теодор, Могиляни 10; **Журавно:** о. Дубицький Микола, Обляшки 10, Семен Лаврись 5, о. Левицький Володимир, Володимирці 20, Лисак Григорій, Володимирці 5, Д-р Павло Лисяк 25, Микитин Микола 5; **Калуш:** Н. Н. 10, Дідицький Олександер 50, Дуликевич Марія 10, Капко Августина 20, Капко Волод. 20, Король Омелян, Новиця 5, Король Христина, Новиця 10, Лабієва Олена, Студінка 10, о. Майорчак Мих. 10, Михайлюк Йосиф 20, Мікулова Марта 5; **Козова:** Фелько Вовк, Плауча Мала 5, Гуменюк Микола, Плауча Мала 5, Бабяк Василь, Плауча Мала 5, Барабан Антін, Плауча Мала 5, Карпин Іван, Плауча Вел. 5; **Коломия:** Дольницький Лев 5, Д-р Іванець 4, Калинський Василь 5, Ковалів Юліян 10, Костинюк Іван 5, Котовська 4; **Краковець:** Дорош Ілля 5, Козак Осип 10, Колпиль Іван 5, Крищикова Катерина 10, Лесько Анна, Серни 5, Макогон Іван, Млини 30; **Кути:** Дудидра Ілля, Білоберезка 5, о. Березовський Іван, Білоберезка 5; **Лісько:** о. Жарський Михайло, Устрики Дол. 100; **Львів-повіт:** Ковалишин Теодор, Ременів 5, Когат Степан, Цеперів 5; **Любачів:** Д-р Жук Семен 10, Кухарський Іван 5, м-р Мисяк Володимир 5; **Мельниця:** Дорожинський Іван, Кудринці 5, Кобіль Кирило, Кудринці 10, Анастасієвський Тит, Іване Пусте 15, Мандрук Теодор, Кудринці 5; **Мости Вел.:** Балко Гриць с. Івана 5, Малко Іван 20, Малкова Олександра 15; **Мостиська:** Байдала Степан 5, д-р Лев Кульчицький 20. — Разом 1.558.50 зол. Разом з усіми попередними **53.687.99 зол.**

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 30. V. 1932 р. за масло експортове та десерове пріма 0·00 зол., за літру молока 23—24 сот., літру сметани 1·20 зол., сир 3·20 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.